

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.

Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învoială —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Academia Română

— Cuvântarea Regelui —

În sesiunea acestui an, Academia Română a ținut să serbeze în mod solemn împlinirea a 50 de ani dela înființarea sa.

Discursul de deschidere, rostit într-o limbă românească respicată de Maiestatea Sa Regele Ferdinand, Președintele de onoare al Academiei este următorul:

Evenimentele rășboinice ne-au împiedecat să prăznuim așa cum am fi dorit în anul 1916 jubileul Academiei Române. O putem face azi cu inima recunoscătoare către Pronia cerească când visul atâtor generații de vrednici români s'a îndeplinit. Am venit deci cu deosebită bucurie în mijlocul dv., împreună cu Regina și principele moștenitor, ca după acești ani de lupte grele și mari să reluăm firul însemnatelor preocupări de cultură ale Academiei Române, sărbătorind roadele unei activități de o jumătate de secol.

În lupta sfântă pentru unirea tuturor românilor, Academia Română și a avut partea ei importantă pe terenul cultural; de aceea izbânda țării este și izbânda ei.

Când din imboldul lui N. Crețulescu și a lui C. A. Rosetti se puseseră bazele soc. literare cu scopul de a se ocupa mai ales de limba și literatura română, alegerea întâilor membri ne arată gândul de înalt patriotisme ce a călăuzit generația din 1866, care bine încredințată că numai pe baza unității de limbă și cultură se poate clădi trainic viitorul unei națiuni, a reunit în cercul restrâns al viitoarei Academii pe bărbații luminați din toate ținuturile românești și astfel România Mare de azi își găsea de o jum. de secol patria comună sub acoperișul tănărului așezământ.

Aruncând privirile asupra istoriei noastre, rămânem uimiți cum Neamul Românesc a putut ieși biruitor din atâtea greutăți, din atâtea primejdii și cum n'a fost înghițit de prăpastia ce adeseori i-o deschideau în drumul lui. Citind și recitind însă poezia populară, găsim cheia acestei extraordinare puteri de împotrăvire. În doinele și cântecele lui se oglindește toată durerea acestui popor, care cu atâta trudă s'a luptat cu vremurile întunecate ce stânjenau sborul lui spre soare, dar în clipele de cea mai neagră restriște tot din poezia populară trăgea nădejdea într'un viitor mai fericit; în ea găsea forțe noi ce l'îmbărbătau în lupta uriașă pentru existență. În ea se putea citi ca într-o carte deschisă toată gândirea, toată simțirea, întreaga filosofie atât de simplă și tot odată atât de adâncă a unui popor care azi ca plugar trage brazda

cea adâncă în ogorul său, punând într'însa toată nădejdea anului, mâne ca ostaș credincios țării și tronului făcând scut din pieptul său, luptă și moare ca un erou cu un zâmbet pe buze.

I-am urmat la munca pașnică pe acești copii ai unui pământ roditor și am admirat răbdarea lor, i-am văzut în luptă și am binecuvântat avântul lor, dar când pe front am ascultat doinele lor, atunci în inima mea s'a înfipt încă mai tare convingerea nestrămutată că, un popor care în toiul luptei își tălmăcește cugetul și simțirea în versuri, — că un atare popor nu poate pieri. Și multe din aceste poezii culese sub bubuitul tunului sânt așa de frumoase ca cugetare și ca limbă, că ele merită să fie cunoscute mai pe larg.

Academia Română prin menirea ei era chemată să fie păzitorul credincios al limbii și al culturii naționale în timpul când întemeietorul Dinastiei atât de strâns legată de institutul nostru științific, își închină toată munca pentru câștigarea neatrănării și clădirei Regatului, sprijinit fiind în opera sa de o pleiadă de bărbați luminați, dintre cari un număr însemnat au fost podoaba acestei învățate adunări.

Dumnezeu a binecuvântat munca dv. atât de roditoare pe terenul istoric, științific și literar. Semintele aruncate cu credință și dragoste în ogorul întelenit al culturii românești în curgere de o jumătate veac și-au adus rodul însutit. Ear lupta pentru unitate limbii ne-a condus prin vitejia ostașului român la sfărâmarea granițelor vitrege dintre frați și la întregirea statului român în hotarele sale firești până la marginile graiului românesc, doina de jale a lui Eminescu:

Dela Nistru pân' la Tisa

Tot românul plânsu-mi-s'a

a vrut Domnul să se preschimbe în cântec de vitejie și biruință.

Au căzut lanțurile cari ne împiedecau mersul liber, s'au prăbușit hotarele care ne încătușeau; respira vom în voie azi mai larg după măsura întregului nostru neam.

Dar față de acest mare eveniment istoric al realizării visului de unire a tuturor românilor în acelaș stat, și datoritiile noastre se sporesc într-o măsură neînchipuită. Cele mai grele probleme de organizare economică și culturală ne stau înainte și pentru a pași cu sorți de izbândă la sănătoasa lor deslegare, se cere mai presus de toate, unire în cugete și hotărâre la muncă fără răgaz a tuturor forțelor ce ne-au mai rămas în urma grelelor jertfe ale rășboiului.

Nu mă îndoiesc că Academia Română căreia i-a fost dat să lupte cu atâta spor în domeniul pașnic al culturii unitare românești ne va da și în viitor pilda înălțătoare a unirii tuturor la munca pentru trainica așezare a României nouă pe care ni-a dăruit-o Dumnezeu.

Condiții de propășire în noul stat

Reluăm firul.*

Citirile, conversările, cântările, petrecerile din așa numitele «case satești», bine organizate și bine conduse, din punctul de vedere al disciplinării sufletești a poporului, sânt de o netăgăduită valoare. Prin introducerea lor s'ar pune capăt unor curente ce înveninează sufletul poporului și-l determină la fapte urâte și s'ar forma o opinie sănătoasă în toate comunele.

Din punctul de vedere al modernizării poporului, «casele satești» fac cât o școală satească. Ba fac și mai mult. Căci pe când în școala satului problemele omenești se propun ca ținte, care vor fi a se realiza în viitor, pe atunci casele satești se ocupă cu partea practică a problemelor ce zi de zi ne preocupă pe fiecare.

E vai de oamenii cari nu au nici un nutremânt comun spiritual: acestora le lipsește legătura sufletească, care e motorul principal al faptelor și năzuințelor altruiste. Căci numai cei ce au simț comun, pot lucra în unitate.

Acest punct de vedere trebuie să îndemne pe ori și cine a stăru, ca sufletul poporului să fie modelat, să simtă trebuința viețuirii în societate și a strângerii șirurilor, când e vorba de trai mai liniștit și fără multe griji materiale.

De ce ne-am grupat într'un stat? De ce vrem să trăim ca Românie întregită? Ca să ne risipim puterile în lupte ce dezbină? Nici decum! Risipiți am fost destul. Risipirea ni-a adus peste cap relele, între care și sărăcia sufletească și trupestă a poporului, de care vrem să scăpăm acum.

De aceea cerem unitate și procedere centipetală în toate lucrările și acțiunile de stat. Cerem așezăminte de unificarea spiritului.

«Casinele populare», îndoială nu încape, servesc unificării spiritului. Spiritul fără trup însă nu se poate manifesta. Este trebuința, deci ca — lângă casine — să existe prin sate și alte așezăminte, care dau ființă ideilor ce frământă mulțimea, de înființarea lor trebuie să se poarte grijă

* Vezi Nr. 22 a. c. al Tel. Rom.

acum la început, când se pun bazele noului stat român.

Așezămintele satești, de care e vorba se pot resuma în două grupe: unele, care servesc trebuințele materiale ale poporului, și altele care satisfac postulatelor de *umanism*, întrupând și unele mandate ale religiei creștine.

De categoria primă se țin *cooperati-vele*. Cine dintre intelectuali nu cunoaște astăzi însemnătatea lor economică! În cooperatie se adună ușor bani la procurarea uneltelor perfecționate pentru economie; în cooperatie se pot face procurări rentabile de material pentru hrană și îmbrăcăminte, și tot așa se poate asigura prin cooperatie venit bun la vânzări.

Zidirile mărețe și întreprinderile de tot felul tot numai prin cooperatie se pot duce la îndeplinire.

Categoriei a doua aparțin asigurările pentru cazurile de pagube cauzate prin boala, moartea între vite, apoi prin foc și furturi în avutul oamenilor. Deosebită mențiune merită așezămintele de caritate.

Ni se impune în special datorința, de a grijă de nefericiții războiului, cari sânt atât de mulți!

Va putea exista deci, în viitorul cel mai apropiat sat fără aziluri și fără lazarete? Să nu fie.

Punctul de gravitație a administrației de stat are să se îndrepte asupra poporului, care trebuie cu ori ce jertfe ridicat. Fiind vorba de popor, nici o îngrijire nu se poate numi prea mare jertfă.

Jertfele aduse pe altarul poporului nici nu sânt jertfe, ci investiții rentabile. Poporul trebuie crescut și îmbogățit prin instituțiile, de care vorbim, căci astfel devine el adevăratul stâlp al statului și bisericii, — poporul restituind înzecat și însutit capitalele materiale și morale, întrebuințate la creșterea lui.

Se înțelege ușor de ce politică reală, cu adevărat folositoare, de aici încolo face numai acea persoană care are în program ridicarea *instituțiilor satești de ajutorare mutuală*.

Vom descinde prin sate, vom lumina poporul, contribuind cu *facta* la ridicarea lui. Căci dela masa verde nu pot fi orientați asupra trebuințelor adevărate ale poporului.

Accentuând trebuința creării instituțiilor pe seama poporului, vrând-nevrând, privirile să ni se îndrepte spre conducătorii firești ai poporului, risipiți prin satele noastre, spre *preoții, învățătorii, medicii, primarii satelor*. Aceștia — mai ales preoții — au fost și până aici aluatul ce a dospit pânea, și tot lor le revine rolul de a fortifica poporul. Ei sânt și trebuie să fie *spiritus movens*, de care are trebuință cârma statului.

Nu numai poziția, ca conducători nemijlociți ai poporului, îi califică la aceasta, ci și tradiția, de care trebuie să se țină socoteală la ori ce înnoiri. Duhul, care îl reprezintă acești factori — mai ales preoții — e duhul religios, care are de bază cinstea, omenia, altruismul, adevărul și dreptatea. Și cine nu va recunoaște, că la înflorirea instituțiilor satești de ajutorare mutuală, — tocmai acest duh este suctul dătător de viață?

E prin urmare politică cu minte din partea statului a ridica în vază aceste elemente, și a face tot ce este cu putință ca să le asigure cooperarea la înfăptuirile pentru popor.

Vasile Gan, protopop.

Voluntarii români din Siberia

Facem cunoscut cititorilor noștri — scrie Dacia, — patrioticele hotărâri ale zecilor de mii de voluntari români, aflați încă în Siberia ca ostași ai ordinii, și care sânt cuprinse în prezentul:

Memoriu

Noi, miile de români intelectuali, țărani și muncitori, originari din fosta împărăție Austro-Ungaria și aflători în prezent în Rusia, constituiți în «Corpul voluntarilor transilvăneni și bucovineni» cu scopul de a lupta cu arma în mână contra Austro-Ungarilor și Germanilor, pentru făurirea și desăvârșirea idealului politic românesc, precum și comitetul național român în Rusia, organul suprem politic și executiv al Corpului voluntarilor români și al tuturor românilor originari din Austro-Ungaria și aflători în Rusia și Siberia repetăm și întărim declarația făcută de noi, ca răspuns la manifestul fostului împărat al Austriei Carol, la 29 Octomvrie 1918 în orașele din Siberia: Celibinsk, Kurgan și Petro-pavlovsc.

Prin această declarație noi, simțind toată chemarea ce avem și având întreagă puțința de a da expresie liberă voinței tuturor românilor din fosta Austro-Ungarie, am proclamat provinciile românești: Transilvania, Maramurăș, Banat, Sălutar, Bihor, Crișana și Bucovina, desfăcute de către Austro-Ungaria și atașate la România cu care împreună aleătuesc România Mare și ai căror locuitori se socotesc mândri de a se considera cetățeni ai statului român și credincioși supuși ai Majestății Sale Regelui Ferdinand I.

Această declarație este crezul nostru.

Ca în totdeauna, așa și astăzi, dorința noastră nestrămutată este de a sluji cauza română și a lupta pentru desăvârșirea idealului nostru politic și consolidarea României Mari, fiind ferm hotărâți a fixa în mod solid hotarele acesteia spre vest pe întreg țărmul stâng al Tisei și gata de a strălăui cu sfîntenie drapelul național la hotarele fixate pe harta ce atașăm la acest memoriu.

Din țară depărtată și străină, din câmpiile de zăpadă ale Siberiei, unde ne găsim în prezent, trimitem închinarea noastră prea plecată Majestății Sale Regelui Ferdinand I. rugându-l să ne considere ca parte a glorioasei sale armate; ne proșternem cu smerenie în fața Mariei noastre Regine Maria, urăm sănătate întregii Case Domnitoare române și ne punem cu devotament la dispoziția guvernului român dela care așteptăm toate ordinele, rugându-l stăruitor să asculte și îndeplinească dorințele noastre.

Ircuț, Voennai, Gorodoc, la 23 Ianuar st. n. 1919.

Corpul voluntarilor Români din Siberia

(Urmează miile de iscălituri ale voluntarilor).

Reforma agrară în Ardeal

Pe temeiul informațiilor date de dl V. Bontescu, șeful resortului agriculturii, și de dl V. Osvadă, secretar general al acestui resort, proiectul de lege al reformei agrare cuprinde, pe scurt, următoarele principii:

În Ardeal nu se face o împroprietărire în sensul larg al cuvântului, — deoarece împroprietărire s'a făcut încă dela 1848, — ci se împarte pământ celor cari nu-l au și sânt destoinici de muncă.

Pentru a se ști ce e de expropriat, s'a numit o comisiune compusă din 26 de ingineri cari lucrează la parcelarea moșilor. S'au făcut planuri pentru toate județele.

S'a trimis la fiecare comună câte un chestionar statistic amănunțit, după care se constată numărul locuitorilor, religiunea, dacă au fost mobilizați în cursul războiului, numărul proprietarilor cari au mai mult de 100 jugăre, al arendașilor etc. Pe baza acestor chestionare se poate cunoaște situațiunea reală.

Proiectul supus Consiliului Dirigent, s'a discutat în mai multe ședințe.

Acest proiect va fi supus și unei anchete la 21 Mai, a. c. cu sașii; la 25—28 Mai, a. c. la Alba-Iulia cu românii. Aici vor lua parte: a) Reprezentantii averilor bisericești și școlare; b) reprezentanții comunității de avere din Caransebeș și fondului dela Năsăud; c) reprezentanții marilor proprietari; d) ai arendașilor; e) solidaritatea cu băncile interesate; f) reprezentanții tuturor reuniunilor de agricultură; g) ai moșilor mijlocii; h) diferiți specialiști agronomi, silvicultori, cei cari s'au ocupat în special cu chestiuni de agronomie; i) diferiți reprezentanți ai ținuturilor, țărani; j) referenții agricoli și prefectii județelor.

După anchetă, toate observările ce se vor fi făcut vor fi supuse discuțiunii Consiliului Dirigent, și apoi Marelui Sfat Național.

Conform proiectului de lege:

Se va expropria întreagă întindere ce trece peste cinci sute jugăre catastrale: Dacă terenul are o întindere dela 400—500 jug. cat. se vor expropria 100 jug. cat.; dela 300—400 jug. cat. 80 jug. cat.; iar dela 200—300 jug. cat. se vor expropria 60 jug. cat. Acolo unde nevoia o va cere, și cu învoirea resorturilor de Agricultură, Industrie, Ocrotiri sociale și Finanțe, se va putea expropria și sub limita de 200 jug. cat.

Pășunile de munte și pădurile vor putea fi expropriate numai acolo unde va fi absolută trebuință.

Se vor putea expropria în folosul statului drepturile de vamă, de apă și orice prerogative, în folosul comun sau tovărășilor, toate fabricile, instalațiile și orice stabilimente și drepturi aflătoare pe terenurile expropriabile.

Pentru aducerea la îndeplinire a reformei se va institui un consiliu regnicolar și diferite comisiuni județene. Prețul terenurilor expropriate se fixează pe jugăr catastral, pe categorii și calități de pământ.

Plata prețului de expropriere se face în obligațiuni de răscumpărare a imobilelor amortizabile în cel mult 50 ani cu o dobândă de 4% pe an. Obligațiunea nominală este socotită la plată drept valoare reală. Obligațiunile vor fi vîndute pe 10 ani. Plata se face prin «Banca Agrară» ce se va înființa și la care statul va contribui cu suma de 25 milioane Lei.

In ajutorul victimelor

Călătoria primei delegații. — Deva. — Brad. — Baia de Criș. — Hâlmaj. — Ciuci. — Lazuri. — Criștior. — Vășcău. — Camp. — Lunca. — Câmpani. — Sighiștel. — Beiuș. — Orade.

Comitetul executiv al Fondului jertfelor liniei demarcaționale a trimis o delegație, stătătoare din dnele Letiția Bologa și Tia Chiroiu și dl Enea Hocman, pentru a cutreera regiunile de pe linia Deva, Brad, Baia de Criș, Hâlmaj, până în Bihor, și a distribui victimelor de acolo o parte din ajutoarele numitului Fond.

Delegația a plecat în 7 Mai a. c. la ora 9 dela Sibiu, cu automobilul, și după amiaza la 3 a sosit la Deva. În urma informațiilor luate de prefectură, s'au dat 3000 coroane ca ajutor pentru 15 elevi dela cursul de secretari comunali; toți elevii sânt fii de refugiați și lipsiți de mijloacele materiale necesare de existență. Pe seama fondului s'a încasat dela prezidenta Reuniunii femeilor devene, dna Emilia Ardelean, o frumoasă colecție, de peste cinci mii de coroane.

În 8 Mai, la ora 12 și jumătate, delegația a sosit cu trăsura la Brad. Reuniunea femeilor brădene, după comunicările făcute de prezidenta, dna Aurelia Dămian, a avut de împlinit o grea chemare: s'a îngrijit de alimentarea refugiaților din părțile hâlmăjene, dând sprijin și la îngrijirea răniților din primele lupte ale armatei noastre cu ungurii.

În aceeași zi, la ora 7, delegația a plecat spre *Bala de Criș* cu o trăsură pusă la dispoziție de detașamentul voluntarilor ardeleni staționați acolo. La biserica dela *Tebea*, delegația s'a oprit la mormântul lui Jăncu, unde se vedeau și mormintele proaspete: unul al locotenentului Bărsan și altul al unui soldat, căzuți amândoi cu moarte de eroi în luptele dela Hălmaș.

Prim-pretorul plasei, dl Dr. Nerva Oncu, a însoțit delegația până la *Hălmaș*, în orașul unde nelegiuitii soldați roșii unguri au comis cumplite jafuri și omoruri. Au fost împușcați cinci tineri gardiști români, ai căror părinți fiind în stare bună n'au cerut ajutor. În schimb s'a dat la mâna părintelui protopop Lazar o mie de coroane pe seama preotului din Vidra, Nicolae *Sirca*, — jăfuit total de unguri, și având doi copii la școală, — și două mii coroane pentru țăranul Silviu *Șuba* din Tohești; căruia i s'a incendiat casa, ear el a rămas pe drumuri cu soție și doi copii. Dna Robu, soție de avocat din Hălmaș, a dăruit fondului o sută de coroane.

Drumul mai departe, spre *Ciuci*, a fost împreunat cu nu puțină greutate. Tunurile și camioanele stricaseră mult căile de comunicație. Părintele Nicolae *Baltă*, care a avut să îndure mari pagube din partea bandiților, a primit un ajutor de 1000 coroane. Pe temeiul informațiilor sale și ale învățătorului d'acolo s'au dat locuitorilor ciuceni cu totul 5200 coroane.

În comuna *Lazuri*, s'au dat 18 ajutoare, în sumă de 8600 coroane.

La 10 Mai delegația era în satul *Criștior* în Bihor, unde se făcuseră grozave atrocități și jafuri, împreunate cu moarte de om: fetița de 13 ani a lui Tomșa Ionuț a fost omorâtă în drum spre moară. S'au dat aici 15 ajutoare în sumă de 9500 coroane.

În *Vasceș*, afară de furturi și omorul mișelesc al proprietarului Bogdan, nu s'au întâmplat alte nelegiuri. Cu atât mai mari sânt crimele săvârșite în satele din împrejurime. În *Câmp* a fost omorât Vasile Rădac; văduva acestuia, cu 9 copii, a primit un ajutor de trei mii de coroane. În *Lunca*, locul martirilor Ciordas și Bolcas, s'au dat 5 ajutoare, în sumă de 2300. La mâna părintelui Valer *Moga* s'a lăsat două mii cor. pentru văduva lui George Perța din Hotar, care a fost ucis de bandele săcuesti. În *Câmpanii de Jos* s'au distribuit 12 ajutoare în sumă de 7800, în *Câmpanii de sus* 32 ajutoare în sumă de 15.800 cor. În *Sârbești* s'a dat prin părintele Ignatie Porje 1000 cor. văduvei lui Iacob Vasile cu 6 copii. Bărbatul ei a fost ucis tâlhărește de săcui. În *Sighiștel*, care va rămânea o rușine eternă pentru dușmanii noștri (oameni vii au fost aruncați în casele care ardeau, sânt 13 morți, o mulțime răniți și tot satul jăfuit) s'au dat ajutoare la 28 familii, în sumă de 40.300 coroane.

Delegația a trecut la Beiuș, în apropierea căruia comuna *Drăgănești* a suferit mari pagube. S'au luat măsuri ca celor păgubiți și săraci să li se distribuie ajutoare bănești. În 12 l. c. seara a ajuns la Oradea-mare, cu gândul de a trece la Ciucea și Huedin; — dar ivindu-se unele greutăți în comunicație, a rămas ca localitățile acestea să fie vizitate cu alt prilej. În 16 Mai, dimineața, după o călătorie de 24 ore dela Oradea, delegația s'a înapoiat la Sibiu și a raportat amănunțit Comitetului despre toate sumele distribuite și primite.

Rap.

Ziua 3/15 Mai în Sibiu

Românii sibieni au sărbătorit cu rară în-sufletire amintirea măreței zile de 3/15 Mai 1848. După parastasul ținut întru pomenirea eroilor anului memorabil, publicul și tinerimea școlară, cu drapelul național, s'a adunat în Piața mare.

Aici, șeful resortului de finanțe, dl Dr. Aurel *Vlad*, a ținut o cuvântare, stăruind asupra hotărârilor bărbătești aduse pe Câmpia Libertății dela Blaj. «Impotriva unirii Ardealului cu țara ungurească s'a ridicat atunci întreg poporul românesc cu toată energia, și legislația ungurească s'a izbit de îndârjita noastră împotrivire, care n'a recunoscut o astfel de unire». Vorbitorul arată împrejurările în care s'a ținut adunarea dela 3/15 Mai, și amintește de nemuritorul Simeon Bănuț, sufletul acelei mari adunări. Terminând zice: Astăzi avem altă țară, alt împărat, altă lege; astăzi sântem liberi și uniți într-o singură țară sub sceptrul Maiestății Sale Regelui *Ferdinand II*. Urale lungi răspund și muzica întonează imnul regal.

Artistul N. *Băilă* recitează cu sentiment o poezie de Andrei Murășanu.

Dl Dr. Gh. *Comșa* vorbește despre simțul de libertate al poporului nostru, care pe lângă toate suferințele milenare a ținut totdeauna cu tărie la conștiința sa națională. Citește apoi câteva părți marcante din vestitul discurs al lui Bănuț.

Dl *Vlad*, inginer din Lugoj, expune durerile Bănățului din ultimele 5 luni de zile, cu dorința ca și pământul acesta atât de românesc să ajungă liber cât mai curând și alipit la regatul român, ca și celelalte ținuturi ale noastre.

S'a citit, după aceasta, o telegramă a Maiestății Sale Reginei Maria către Președintele Consiliului Dirigent ca răspuns la telegrama biroului central al Ligii bănețene. «*Vă rog să-i asigurați*, — zice telegrama suveranei, — *că Regele împreună cu mine identificându-ne cu aspirațiile naționale ale întregului neam românesc, ne bucurăm de patriotismul acelora, cari sânt hotărâți a-și închina toate puterile lor alături de noi pentru înfăptuirea unității naționale fără nici o știrbire*».

La monumentul George Bariț, din grădina școlii de fete a Asociației, a cuvântat părintele A. *Popovici*, duhovnic seminarial. A descris viedniciile ilustrului bărbat, și a cerut ca monumentul acesta să fie dus în Piața mare a Sibiului, căci acolo îi este locul.

Lumea a plecat de aici către biserica greco-catolică, unde sânt mormintele neuitărilor noastre fruntași: Alexandru Papiu Ilarianu, G. Bariț și I. Rațiu. S'au depus cununi cu tricolor pe mormintele lor, un cor a cântat «In veci pomene-lor», ear dl R. *Boilă*, în numele Consiliului Dirigent, a rostit un discurs. A vorbit și dl G. *Precup* despre Al. Papiu Ilarianu.

În aceeași zi a plecat o delegație, compusă din membrii consiliului național, la Rășinar, pentru a depune o cunună pe mormântul marelui mitropolit Andrei Șaguna.

Știrile zilei

Suveranii în Ardeal. Maiestățile Lor Regele și Regina vor sosi în Ardeal Joi, în 22 Mai, spre a vizita frontul și ținuturile Ardealului.

Suveranii, în călătoria Lor, vor fi însoțiți de președintele ad-interim al consiliului dl M. *Ferechide*, și de alți miniștri.

Adunare generală. Societatea ortodoxă națională a femeilor române își ține adunarea generală în 8 Iunie a. c. în București. Societatea invită toate reuniunile femeilor române din Transilvania să ia parte la această adunare.

Germania și pacea. Președintele consiliului german, Scheidemann, a declarat în adunarea națională, că după părerea guvernului său Germania nu poate primi tratatul de pace.

Se crede, cu toate acestea, că Germania oficială va sfârși prin a semna condițiile de pace.

Scriitorul german Max *Harden* a spus unui redactor dela *Le Temps*, că în adevăr condițiile de pace ale aliaților sânt grele pentru Germania, dar că ele ar fi fost și mai grele pentru Franța, dacă germanii ar fi ieșit biruitori din război.

Unificarea bisericilor. Din București se anunță: Mitropolitul *Pimen* precum și episcopii din vechiul regat se vor uni cu mitropoliții și episcopii din teritoriile alipite, spre a discuta chestiunea unificării bisericilor din ținuturile românești.

Aviz. Termenul pentru înaintarea declarațiilor de despăgubire de război se prelungește până la 1 Iulie 1919. Pe toți cei interesați li fac atenție, că declarațiile nu la resortul pentru finanțe, ci la comisiunile locale (la dnii prefecți) au să se înainteze. — Șeful resortului pentru finanțe.

D'ale cenzurii. Conform unei ordonanțe, corespondența trebuie predată deschisă la poșta cu adresă legibilă, și cu un conținut de cel mult două pagini. Orică altă corespondență se nimicește din oficiu.

Dela poșta. Incepând cu 25 Mai 1919 se introduce următoarea tarifară:

Pentru epistole, până la 20 grame	30 fil.
„ cărți poștale	20 „
„ imprimate, de câte 50 gr.	6 „
Taxa de recomandare	50 „
Depeșă, de fiecare vorbă	16 „

(Cel puțin 2 cor.)

Arrestat. Ziarele bucureștene aduc știrea despre arestarea dlui C. *Stere* pentru atitudinea sa pe vremea ocupațiunii germane.

Contribuiri la fondul jertfelor liniei de demarcație. Din trecut K 168,890.35

Dna Agnes Măcelariu și dl Gh. Măcelariu, Sibiu	100.—
Colecta primăriei din Avrig, jud. Sibiu	227.—
Col. dnei Ana Togan, soție de preot, și vād. Paraschiva Hedu, în parohia gr. cat. rom. din Sibiu	1.448.—
Col. Dlui Petru Chirion preot Ighiu	460.—
Col. primăriei din Bungard jud. Sibiu	151.—
Dl Cornel Mesaroș, inginer, Sibiu, prin «Renașterea Română»	200.—
Dl Dimitrie Bardos, col. Sibiu	100.—
Venitul petrecerii din Ibișdorful săsesc	150.—
Col. Dlui Ioan Patachi, Săcel jud. Sibiu	435.40
„ Dnei Olovia Telia, Cluj	2106.—
„ Dnei Veturia Pop, Cluj	1790.—
„ Dlui Vasile Tomuța, Cluj	1020.—
„ Dlui Emanuil Grădinar, Cluj	210.—
„ Direcțiunii apeductului din Cluj	415.—
„ Serviciul edil, Cluj	80.—
„ Secției economice Cluj	391.—
„ Secției de încvartirare Cluj	33.—
Dna Cornelia Radeș, Sămărtin	50.—
Dna Maria Onișor, Sibiu	50.—
Cnl. dnei Ana Borzea, Galați jud. Făgăraș	102.—

Total K 178,408.75

Enea Hocman, cassier.

Adunarea țiganilor din Ibașfalău. În 27 April s'a ținut în Ibașfalău — scrie Patria — o adunare a țiganilor din Transilvania și cu acest prilej s'a stilizat un memoriu, care cuprinde următoarele revendicări ale țiganilor:

1. Toți țiganii ardeleni, chiar și aceia cari și-ar fi pierdut caracterul românesc, să nu mai fie considerați în viitor ca străini, ci ca fii și cetățeni ai națiunii române.

2. Numele de țigan păstrându-se și în viitor în acte oficiale, acesta să nu fie un semn de batjocură.

3. Să fie instruiți și administrați în limba română, spre a putea fi primiți și dâșii ca ceialalți cetățeni români, în oficiile de stat, civile, bisericești și culturale.

4. Să fie împroprietăriți, ca ceialalți cetățeni luându-se toate măsurile pentru încetarea vagabondajului.

5. Să aibă reprezentant în Marele Sfat, care să servească de mijlocitor între guvernul român și poporul țigănesc, până la definitivă asimilare a acestuia cu poporul român.

Teatre în Sibiu

Teatrul Comunal. Director: Dl Leo Bauer. Mercuri: *Filca perdută*, comedie de Fuldă. Inceputul la ora 7 seara.

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess. Programe interesante în fiecare zi. Inceputul la ora: 7 și 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Marți și Miercuri: *In umbra vieții*, dramă în 5 acte. Joi: *Masca ultimă*, dramă. Inceputul la ora: 7 și 9 seara.

Nr. 176/1919 Of. prot.

(94) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Selnita din protopresbiteratul Cetății de peatră prin aceasta se escrie concurs repetit cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și pe lângă observarea restricțiilor din §. 33 al Regulamentului pentru parohii să se prezinte în biserica din Selnita, afirmându-se ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, la 22 Februarie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Cetatea de peatră în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 118/1919.

(105) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III-a Predeal, protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1/3 din venitele preoțești fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs instruite conform normelor din vigoare sunt a se înainta în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții cu observarea § 33. din regulament se pot prezenta în biserică spre a cânta, respective a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Zărnești, în 18 Martie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Bran în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 326/1919.

(121) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II-a Voivodenii-mici, din protopresbiteratul Făgăraș se publică concurs cu 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. și congruă.

Petițiile să se înainteze cu documentele prescise subsemnatului oficiu ear concurenții să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 10 April 1919.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 191/1919.

(125) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea învățătoresc la școala conf. ort. română primară din Rod, protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele: 1200 cor. dela biserică, și adausele legale dela stat.

Reflectanții să-și înainteze petițiile instruite conform normelor în vigoare la subscrisul în termenul deschis, având în interesul lor propriu a se prezenta în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 22 April 1919.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Mercurei în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 325/1919.

(123) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al treilea învățător dela școala confesională gr.-or. română din Sebeșul inferior, protopresbiteratul gr.-or. al Avrighului, devenit vacant prin moartea învățătorului George Stoica, — prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 700 coroane anual din cassa bisericești și 240 coroane relut de cvartir și 4 stângini de lemne, ear restul din ajutorul dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral gr.-or. al Avrighului în Avrigh (posta Avrigh, județul Sibiu) până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în comună spre a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrigh, 11/24 Aprile, 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Cădea
protopop.

Ad. Nr. 263/1919

(89) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru un post de învățător dela școala confesională greco-orientală din Șinca-nouă tractul Făgăraș cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 600 coroane dela biserică, restul ajutor de stat pentru pentru salarul fundamental.
2. 240 coroane bani de cvartir.
3. 20 cor. relut de grădină.

Doritorii de a ocupa acest post sunt datori a-și înainta rugărilor conform legii în termenul sus indicat la oficiul protopopesc din Făgăraș provăzute cu cu documentele necesare. Cel ales este obligat a merge cu elevii Dumineca și sârbătoarea la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Din sedința comitetului parohial al comunei Șinca-nouă (tractul protop. al Făgărașului), ținută în 6 Martie 1919 st. v.

Șinca-nouă, în 6 Martie 1919 st. v.

Lazar Popa
paroh gr.-ort.

Ioan Baicolu
not. com.

În conțelegere cu comitetul parohial, Oficiul protopopesc al tractului Făgăraș.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 162/1919 protop.

(97) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a din Tapu, protopresbiteratul Mediașului, conform rezoluțiunei consistoriale din 5 Martie a. c. Nr. 1822 Bis. 1919 se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

- a) tolosirea casei și grădinei parohiale.
- b) venitul stolar uzitat dela 40 familii.
- c) emolumentele în naturalii: o ferdelă de cucuruz dela fiecare familie. Lemne de foc după curte din pădurea comună.
- d) întregirea venitelor parohiale dela stat.

Concurenții sânt poftiți să-și înainteze cererile concursuale subsemnatului oficiu în termenul indicat și a se prezenta în biserică pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Mediaș, la 13/26 Martie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea
protopop.

Nr. 116/1919

(98) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala poporală gr.-or. română din Petrifalau, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt:

Salariu dela comuna bisericească Cor. 600 restul întregire dela stat.

Cuarta în edificiul școlii.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral și înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică spre a-și dovedi dexteritatea în cântări.

Dela învățătorul ales se cere să instrueze și în școala de repetiție, și să cânte cu copiii în Dumineci și sârbători la liturghie.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sebeș, 16/29 Martie 1919.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 140/1919

(130) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Nasna-Kisfalud, devenită vacantă prin strămutarea parohului Ioan Maloș, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru întregire dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iară reflectanții după prealabila încunoștințare a protopresbiterului sunt datori să se prezinte înaintea alegătorilor pentru a cânta și a predica și dacă este preot a sluji sfânta liturghie.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractului Târgul-Murăș în conțelegere cu comitetul parohial.

Târgul-Murăș, la 9/22 April 1919.

Ștefan Russu
protopresbiter.

La Librăria arhiepiscopale din Sibiu se află spre vânzare:

Cântece

pentru voce și piano de **Emil Monția**.

I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Coșbuc.
4. Reverie (Când amintirile 'n trecut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

II.

5. Dorurile mele, de O. Goga.
6. Peste vârfuri, de Eminescu.
7. Somnoroasă pasărele, Eminescu.
8. Dupăce atâta vreme, Eminescu.
9. Scumpă dragă lelișoară, *.

Prețul 5 lei = 10 coroane.

III.

10. Seara de O. Goga.
11. Se bate miezul nopții Eminescu.
12. Strigă lelea din grădină, *.
13. Lună Lună de Goga.
14. Ploaia cade *.

Prețul 5 lei = 10 coroane.

∴ Expedată recomandat, porto postal 40 fil. ∴